

**Rózsakert Integrált Szociális Intézmény
3462, Borsodivánka József Attila út 1.**

SZAKMAI PROGRAM

Hatályos: 2023. április 25-től

Tartalom

I.	A szolgáltatás célja, feladata	1
1.	A szolgáltatás célja	1
2.	Engedélyezett és igénybe vett férőhelyek	1
3.	A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása	1
4.	A létrejövő kapacitások, nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	1
5.	Más intézményekkel történő együttműködés módja	2
6.	A szolgáltatás feladata	3
7.	Az intézmény az ellátási területén elvégzi	3
II.	Az ellátandó célcsoport megnevezése	4
1.	Szolgáltatási elem: a szakmai programban a szolgáltatás részeként megjelenő szolgáltatási elemek, alábbi tevékenységek összessége	5
1.1.	A feladatellátás szakmai tartalma:	5
•	Mentálhigiénés ellátás	5
	Társas kapcsolatok kiépítése	6
	Kapcsolat a családdal	6
	Kapcsolat a társadalommal	7
	Mentális gondozás	7
	A környezet ártalmainak megelőzése	7
	Foglalkoztatás	7
1.2.	A feladatellátás szakmai módja:	8
1.3.	A biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége	8
•	A pszichiátriai betegek ápolása-gondozása	8
•	A gondozási munka tartalma:	9
•	Az ápolási feladatok jellege:	11
•	Fizikai ellátás:	11
•	A feladatellátás módja:	12
•	Egészségügyi ellátás	13
•	Higiénés tevékenység	13
•	Szakorvosi ellátás	13
•	Ápolás	13
•	Kórházi ellátás	14
•	Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz ellátás	14
1.4.	A gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellege, tartalma	15
III.	Az ellátás igénybevételének módja	15
1.	Tájékoztatási kötelezettség:	16
2.	Megállapodás	16
3.	Az intézményi jogviszony megszüntetése	17
	Az intézményvezető részéről felmondásnak akkor van helye, ha:	17
4.	Az intézményvezető által gyakorolt felmondásban tájékoztatást kell adni arról, hogy: ...	17
	Az ellátott, a törvényes képviselő, vagy a térítési díjat megfizető személy, a térítési díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ha:	18
	Jogorvoslat	18
5.	A térítési díj	18
V.	A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	18
VI.	Az ellátottak és a személyes szolgáltatást végzők jogainak védelme	19

Az intézmény működését megalapozó jogszabályok:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. (1.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük felteteleiről
- 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről
- 29/ 1993. (11.17.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 36/ 2007 . (XII.22.) SzMM rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól
- 9/ 2000. (VII 1.4 .) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/ 2000. (VII 1.4 .) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 369/2013. X.2 4.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzésről
- 2012. évi I. tv a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1922. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtása

A Rózsakert Integrált Szociális Intézmény Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye 3462, Borsodivánka József Attila út 1. az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5/A. § (1) bekezdése alapján – a következők szerint határozza meg a szakmai programját:

„A szakmai program célja, hogy meghatározza a vonatkozó jogszabályok, az egyedi sajátosságok alapján az intézmény szakmai tevékenységét, ennek érdekében megállapítsa:

I. A szolgáltatás célja, feladata

1. A szolgáltatás célja

A Rózsakert Integrált Szociális Intézmény az ellátást igénybe vevő, felnőtt korú pszichiátriai betegségben szenvedők teljes körű ellátását végzi. A komplex gondozás során biztosítjuk az igénybevevő korának, egészségi állapotának megfelelő fizikai és egészségügyi ellátást, pszichés gondozást, valamint szocioterápiás foglalkoztatást.

2. Engedélyezett és igénybe vett férőhelyek

Telephelyek szolgáltatásonként	Engedélyezett férőhely	Igénybe vett férőhely
Borsodivánka, székhely	240	218
Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás	130	29
Hejőbábai Szervezeti Egység	365	358
Hejőbábai Lakóotthon	10	10
Férfiak Mentálhigiénés Otthona	30	29
Görömbölyi Támogat-Lak	10	10

3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása

Ápoló-gondozó otthon, biztosítja az ellátást igénybevevők bentlakásos ellátását, napi gondozását, szükség esetén ápolását.

A mentálhigiénés ellátás keretében gondoskodunk az egyéni képességek szinten tartásáról, a pszichés gondozásról, az egyén autonómiájának érvényesüléséről. Biztosítjuk ellátottainknak a szocioterápiás foglalkozásban való részvételt, ezzel is segítve őket képességeik megtartásában, hasznos és aktív szabadidő választásukban.

4. A létrejövő kapacitások, nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Intézményünk teljes körű ellátást nyújt az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes, felnőtt, pszichiátriai beteg személyeknek. Biztosítjuk számukra a szociális biztonság alapvető feltételeit, és figyelemmel kísérjük egészségügyi állapotukat. Intézményünkben életük végéig élhetnek a biztonságot adó háttér mellett.

A szakmai programunk következménye: az egyéni képességek fejlesztése, szinten tartása, önállóságuk minél további fenntartása, magas színvonalú ápolás-gondozás biztosítása. A speciális biztonságot igénylő lakhatás feltételeit akadálymentesített környezetben biztosítja intézményünk.

Az ellátást igénybe vevőink gondozását az Egyéni gondozási tervek alapján végezzük.

Változatos szabadidős programok szervezésével tesszük színesebbé ellátottaink életét. E programok közé tartoznak az ünnepekről történő megemlékezések, az intézményi keretek között zajló kulturális és sportprogramok, a kirándulások.

5. Más intézményekkel történő együttműködés módja

- Intézményünk rendszeres kapcsolatot tart fenn a fenntartóval, és a megyében működő más szociális, és egészségügyi intézményekkel.

Nyitottak vagyunk a civil szervezetek, és az egyház irányába is. A 2017-től működő „Segíthetek?” Alapítvány folyamatosan segíti a borsodivánkai pszichiátriai betegek otthonában lakó ellátottak helyzetét, életkörülményeik javítását, úgy testi, mint lelki egyensúlyuk gondozását, különös tekintettel a közösségekben megfogalmazódott és ez idáig meg nem valósult igényekre.

Alapítványunkat több szervezet és magánszemély támogatta, melynek köszönhetően megvalósult a lakóterek otthonosabbá és komfortosabbá tétele. Például a 2021-ben kialakításra került önszolgáltató csoport részére több tárgyi eszköz beszerzését is lehetővé tette: tányérok, poharak, evőeszközök és egyéb konyhai eszközök.

Alkalmanként az alapítvány az intézményi dolgozók segítségével főzést, nyársalást és süteménysütést szervezett. Az ellátottak nagyon örültek neki.

- Rendszeres gyógyszerellátásunkat évek óta a borsodivánkai Hársfa gyógyszertár biztosítja, melynek dolgozóival rugalmas, napi kapcsolatban vagyunk.
- Az inkontinens ellátottak részére az inkontinencia termékek negyedévente kerültek felírásra és kiszállításra. Az inkontinencia termékeket gondozott részére a Hartmann – Rico Kft. – től és a TENA Kft-től rendelünk folyamatos kapcsolattartás és ellátás keretén belül.
- Borsodivánka szempontjából meghatározó város Mezőkövesd, a matyó főváros egyben a kistérség egészségügyi centruma is. A gyermek- és felnőtt háziorvosi ellátás mellett az alapvető szakrendelések is elérhetőek a mezőkövesdiek, illetve a környékbeli településeken élők, köztük ellátottjaink számára is számára a Városi Rendelőintézetben. A kapcsolattartás és az együttműködés folyamatos.
- A Belgyógyászati Osztály, valamint a Mozgásszervi Rehabilitációs Központ szolgáltatásai is kiszélesítik az egészségügyi ellátás palettáját időszakosan.
- Mezőkövesden Intézményünk kiegyensúlyozott szakmai kapcsolatot tart fenn folyamatos rendszerességgel a Járási Hivatallal, hiszen ellátottjaink nagy része gondnokság alatt áll.
- A Hejőbábai Szervezeti Egység Hejőbába települési önkormányzattal szoros és hatékony kapcsolatot alakított ki. A településen a szociális alapellátásban dolgozó szakemberekkel jó kapcsolatot ápolunk.

- A szervezeti egység a település legnagyobb munkáltatója, így az önkormányzat a lehetősége szerint támogatja a működésünket. Segítséget nyújt szállításban, ügyintézésben, az egyes szolgáltatások igénybe vételében.
  - 2018 júniusában széleskörű példaértékű kollegiális összefogással és anyagi támogatással létrehoztuk a Segítő Összefogás Alapítványt.
  - Az alapítvány célja: Az alapítvány közvetlen célja a hejőbábai pszichiátriai otthonban lakó ellátottak, gondozottak helyzetének javítása, úgy testi, mint lelki egyensúlyuk gondozása, különös tekintettel a lakókörnyezet, a rehabilitációt segítő feltételek jobbítása, a szabadidő hasznos eltöltésének gyakoribb lehetősége révén segítségnyújtás ahhoz, hogy az itt lakók humanizált környezetben, mind teljesebb gondoskodás mellett éljenek, valamint az itt dolgozók és ellátottak rekreációs programok szervezésének támogatása.
  - Jelentős támogatást kaptunk munkagép rendelkezésre bocsátásával, így lehetőség nyílt kialakítani az intézményi parkolót rendbe tudtuk tenni az intézményi szerviz utakat, a gazdasági udvar tereprendezése is megtörtént.
  - A pandémia ideje alatt a Görömbölyi Támogat-Lak Szervezeti Egységünk bekapcsolódott az ŐEC foglalkozásaiba online. A lakók szívesen vettek részt a programban. A vészhelyzet miatt leginkább online és videó telefon segítségével tartottuk a kapcsolatot a társintézményekkel, szervezetekkel. Bekapcsolódtunk az általuk szervezett programokba, részt vettünk pályázataikon.
  - Szakmai kapcsolatot tartunk fenn a Baptista Női Lakóotthonnal, Értelmi Fogyatékosok Átmeneti Otthonával, Máltai Szeretetszolgálattal, Hajléktalan Szállókkal, a Hejőcsabai Református Egyházközséggel, a Görömbölyi Görög-katolikus Egyházközséggel, a Hejőcsabai Gondozóházzal.
- Nagyobb programjainkra meghívjuk őket, illetve mi is szívesen részt veszünk az ő rendezvényeiken.

6. A szolgáltatás feladata

A szolgáltatás feladata, hogy az Intézmény alapidokumentumában (alapító okiratában) meghatározott pszichiátriai otthon, a teljes ellátást biztosítsa az ellátást igénybe vevők részére. Az intézmény feladata, hogy a szolgáltatást úgy nyújtsa az ellátást igénybe vevők részére, hogy az megfeleljen az intézményi működést szakmailag is érintő szabályozásoknak, így:

- jelen szakmai programnak,
- az alapító okiratnak,
- a szervezeti és működési szabályzatnak, valamint
- a házirendnek,
- a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladat ellátási követelményeknek.

7. Az intézmény az ellátási területén elvégzi

Annak a személynek az ápolását-gondozását, aki szomatikus és mentális állapotát stabilizáló, illetve javító kezelést igényel, önálló életvitelre időlegesen nem képes, de - a külön jogszabályban meghatározott - kötelező intézeti gyógykezelésre nem szorul.

- Szolgáltatásainkat úgy szervezzük meg, hogy az ellátást igénybe vevőink állapotának megfelelő önállóság, döntési lehetőség biztosított legyen.
- A személyes gondoskodás során fokozott gondot fordítunk arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai érvényesüljenek, az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő, humanizált környezet alakuljon ki.
- Mint ápoló-gondozó otthon, gondoskodunk az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi ötszöri étkezéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (teljes körű ellátás).
- Gondoskodunk az ellátást igénybe vevő személyek konfliktusainak megoldásában, szociális és mentális gondozásukban,
- Gondozási feladatunk, hogy az ellátást igénybe vevők részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújtsunk, amelynek során az igénybevevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesüljön.
- Ápolási feladatunk, hogy a gondozás során közvetlenül felmerülő és intézményünk keretei között biztosítható egészségügyi állapot helyreállítását biztosítsuk.
- Gondoskodunk az ellátást igénybe vevők egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével.
- Gondozási tervet készítünk, amelyet évente értékelünk.
- Értesítjük és tájékoztatjuk az ellátást igénybe vevőt, gondnokát illetve hozzátartozóját:
  - Az ellátott állapotáról, annak lényeges változásáról.
  - Egészségügyi intézménybe való beutalásról.
  - Az áthelyezés kezdeményezéséről, illetve kérelmezéséről.

Napi szinten segítjük ellátottainkat önállóságuk fenntartásában, családi- és társadalmi kapcsolataik ápolásában.

A rehabilitációs torna az egészség helyreállítását célozza meg, az ágytorna az ágyban fekvők mozgztatásának speciális módszere, míg a különböző sportjátékok, rendszeres testmozgások a prevenciót szolgálják lakóink életében.

Az intézmény arra törekszik, hogy az ellátást igénybe vevőket:

- hozzásegítse, rábírja az egészséges élet szokásainak elfogadására és alkalmazására,
- a rendelkezésre álló egészségügyi szolgáltatások, a testmozgás megfontolt és ésszerű igénybevételére,
- az egészséges életmódhoz kapcsolódóan képesek legyenek önálló és közösségi döntéseket meghozatalára.

Egészségnevelési programunk kiemelt helyen szerepel céljaink és feladataink között. Ennek keretében fokozott gondot fordítunk az ellátást igénybe vevők egészséges életmódra nevelése során az egészséges táplálkozásra, a rendszeres testmozgásra, a szellemi frissesség megőrzésére, az alkoholfogyasztás csökkentésére, illetve megszüntetésére.

II. Az ellátandó célcsoport megnevezése

A Rózsakert Integrált Szociális Intézmény, olyan személyeket látunk el, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, valamint lakhatásukról ápolást-

gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni feltéve, hogy az ellátásuk más módon nem oldható meg.

1. Szolgáltatási elem: a szakmai programban a szolgáltatás részeként megjelenő szolgáltatási elemek, alábbi tevékenységek összessége

1.1. A feladatellátás szakmai tartalma:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 71/A. §-ban meghatározott intézményi elhelyezés, amely az Intézményben életvitelszerű tartózkodást biztosít, folyamatos felügyelet mellett.

• Mentálhigiénés ellátás

Intézményünkben gondoskodunk az ellátást igénybe vevő személyek mentálhigiénés ellátásáról, melynek keretében biztosítjuk:

- a személyre szabott bánásmódot,
- *tanácsadás*: az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul,
- *esetkezelés*: az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélést,
- *pedagógiai segítségnyújtás*: szocializációs, pedagógiai, andragógiai és gerontológiai eszközökkel végzett tervszerű tevékenység, folyamat, amely olyan viselkedések, attitűdök, értékek, ismeretek és képességek átadásának közvetlen és közvetett módját teszi lehetővé, gyakoroltatja, aminek eredményeként az igénybe vevő lehetőséget kap képességei kiteljesítésére, fejlődésében egy magasabb szint elérésére,
- a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételeit,
- a gondozási tervek megvalósítását, a mindennapi életvitelhez szükséges készség fejlesztését,
- a hitélet gyakorlásának feltételeit,
- segítjük, támogatjuk az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

A mentálhigiénés ellátás feladata az ellátottak olyan személyiség fenntartása, amely alkalmassá teszi őt arra, hogy belső lelki harmóniáját megőrizve környezetébe be tudjon illeszkedni és ott békében éljen. Ennek érdekében minden ellátott részére az igények és a mentális állapot felmérése után gondozási tervet készítünk.

A mentálhigiénés ellátás célja:

- a szabadidő tartalmas eltöltése,
- örömforrás-élmények újraélése,
- gondolatok elterelése,
- a társas kapcsolatok kiépítése az otthonon belül, a családdal és a társadalommal,
- a mentális gondozás,
- új ismeretek kielégítése,
- megmaradt mentális funkciók szinten tartása,
- a környezet ártalmainak megelőzése,
- kommunikációs készségek erősítése,
- egészséges életmód elsajátítása,
- depresszió kialakulásának megelőzése,
- önértékelés javítása,
- antiszociális magatartás kialakulásának megelőzése,
- szociális készségek fejlesztése, közösségi élet gyakorlása,
- a foglalkoztatás.

Társas kapcsolatok kiépítése

Társas kapcsolatok az intézményen belül az otthon ellátottai és alkalmazottai között jöhetnek létre. Az ellátottak, és az alkalmazottak közötti jó kapcsolat feltétele az, hogy az ellátottak bizalommal legyenek a szakdolgozók iránt. A szakdolgozó minden esetben komoly, kiegyensúlyozott, türelmes, kedves és nem bizalmaskodó.

Az ellátott meghallgatására mindig módot kell találnia, panaszát komolyan kell venni, ha szükséges, megfelelően kell intézkedni.

Az otthonban élők közötti társas kapcsolatok sajátosan alakulnak.

Az ellátottak körében igen gyakori az izoláció (elkülönülés), mely az ellátott alkalmazkodó képességének és aktivitásának csökkenése miatt alakul ki. Ezért a szakembereknek segítséget nyújtanak ahhoz, hogy az ellátottak között baráti kapcsolatok jöjjenek létre, és ne forduljanak elő értelmetlen viták, beilleszkedési zavarok.

Az új ellátásban részesülő személy barátságos fogadtatást vár az otthon dolgozóitól és lakótársaitól.

A terápiás/szociális munkatársak, az új ellátottat bevezetik az otthon életébe, a szobatársaknak bemutatják. A beszélgetések során a szakemberek képet kapnak az ellátott előéletéről, testi és lelki állapotáról.

Kapcsolat a családdal

A terápiás/szociális munkatársak figyelemmel kísérik, hogy a rájuk bízott emberek kapnak-e levelet vagy érkeznek-e hozzájuk látogatók. Ha ez ritkul, vagy elmarad, a szakemberek elősegítik a családi kapcsolatok visszaállítását, ápolását, fenntartását.

A rendezvényekre-programokra a családtagokat, barátokat rendszeresen meghívjuk.

Kapcsolat a társadalommal

A terápiás/szociális munkatársak tudatosan szerveznek olyan programokat, melyeken iskolák, óvodák adnak műsort. Kirándulásokat, bevásárlásokat tervez, és az ellátottakat érdeklő előadásokra hív meg fellépőket, előadókat.

A civil szervezetekkel, és külső segítőkkel a kapcsolattartás szintén rendszeres.

Mentális gondozás

A szociális és mentálhigiénés szakemberek munkájuk során segítenek az ellátottaknak:

- a függőség,
- a szorongás érzésének, és
- az öregségtudat, a betegségtudat kóros élményének leküzdésében,
- az izoláció felismerésében és leküzdésében.

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk a személyiség fejlesztésére, rehabilitációra.

A környezet ártalmainak megelőzése

Ez a tevékenység már az előgondozás első szakaszában megkezdődik. Az intézménybe jelentkező személy otthonában tájékozódunk állapotáról, szociális háttéréről. Ez segít az intézményen belüli elhelyezésben, a beilleszkedésben, a gondozásban, a megismerésben és a megértésben.

Az ellátottakra jellemző pszichés vonása, hogy fokozottan fél az ismeretlentől. A félelem, a függőség, valamint a szorongás leküzdésének hatásos eszköze, ha minden lényeges és kevésbé lényeges eseményről, kellemes vagy kellemetlen változásról előre tájékoztatjuk az otthon ellátottait.

Foglalkoztatás

Intézményünkben igyekszünk minden megtenni az ellátottak testi-lelki aktivitásának fenntartásában, valamint megőrzésének érdekében.

A foglalkoztatás szükségessége különösen jelentős ott, ahol több ember él együtt. A megváltozott életforma, lelki-fizikai sérülései, vészhelyzetei között, az inaktivitás veszélye elsődleges. A tartós tétlenség állapota olyan erőket szabadíthat fel, amely nem a pihenést, hanem a hanyatlást siettetik.

Az önkéntesen vállalt, munka, illetve célszerű tevékenység nélkül az életünk nemcsak tartalmatlanná válik, hanem le is rövidülhet.

Az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembe vételével a gondozás során valósítjuk meg színes programjainkat, melyek körébe az alábbi tevékenységek tartoznak:

- Rendszeresen szervezünk közös tornákat, melyben való részvétel önkéntes, de ellátottainkat széles körben igyekszünk bevonni. A fekvőbetegek aktivitását segítjük az ágyban történő tornáztatással, a parkban történő levegőztetéssel.
- A fizikai aktivitást segíti az intézményen belüli ház körüli munkába való bevonás személyre szabott elfoglaltság biztosításával. Ha mindenki a saját feladatát végzi,

akkor kevesebb lesz a súrlódás, és ezáltal a konfliktus. Az energia nagy része a hasznos dolgok elvégzésére fordítódik.

- Az otthon ellátottainak életét változatossá és színessé teszik a szórakoztató és kulturális tevékenységek. Ehhez különféle társasjátékok, sakk, dominó, kártya, kisebb sporteszközök, televíziók állnak rendelkezésre. A kertben szalonnasütéseket, kerti partikat és egyéb szabadidős programokat tervezünk. Igény szerint szervezünk autóbusz-kirándulásokat is.
- Ellátottaink részt vehetnek bibliaórán, kiscsoportos foglalkozásokon, csoportterápiában, klubfoglalkozáson, közös beszélgetéseken, manuális készségfejlesztésen, terápiás jellegű munkavégzéseken, művészeti terápiákon (biblioterápia, zeneterápia, színjátszás, játékterápiák, mozgásterápiák).

Annak a kialakítása, hogy „fontos vagyok, számítok”, némelyeknél nehéz feladat. Ezért a zárkózottabb ellátottak bevonása a programokba, a szerepeltetés, igen hatásos módszer arra, hogy a szegregációt elkerüljük.

Ingergazdag környezetet kell kialakítani, a hospitalizációs ártalmak elkerülése érdekében. Ezért fontos az aktív közösségi lét formálása, melyben minden ellátott tevékenyen vesz részt.

1.2. A feladatellátás szakmai módja:

A folyamatos felügyeletet, a gondozók biztosítják.

Intézményünkben a gondozási feladat alatt, az otthon szolgáltatását igénybe vevő személy részére nyújtott olyan fizikai, mentális, életvezetési segítséget értünk, amelynek során az ellátott szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítására, képességeinek, készségeinek javítására kerül sor. Feladatainknak tekinthető tehát az egészség megőrzése, a pszichikus jólét fokozása, az egyén és a közösség kapcsolatának erősítése, a lelki eredetű sérülések megelőzése.

A gondozásnak tehát, a pszichiátriai beteg ember szükségleteihez kell alkalmazkodnia a fizikai és egészségügyi ellátás, a mentálhigiénés gondozás és a foglalkoztatás tekintetében egyaránt.

Ezen gondozási formákat egyénre szabottan, az ellátottak állapotának és gondozási szükségleteinek figyelembe vételével valósítjuk meg.

1.3. A biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

• A pszichiátriai betegek ápolása-gondozása

- *gondozás*: az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését,

- *étkeztetés*: gondoskodás hideg, illetve meleg ételről alkalmilag vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő lakhelyén, szolgáltatónál, egyéb étkezdében vagy közterületen,
- *felügyelet*: az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll,
- *háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás*: az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani,

A „C” épület egyik emeleti szárnyában az év folyamán önszolgáltató csoport került kialakításra, ahol megfelelő mentális és fizikális állapotú ellátottak kerültek elhelyezésre. Önellátási képességük fejlesztése érdekében külön konyhát alakítottunk ki. A konyha alkalmas a központi konyhából felszállított étel tárolására, valamint önálló sütési-főzési tevékenység végzésére, amelyet ellátottaink szívesen vesznek igénybe dolgozói irányítás mellett.

A konyhába minőségi, új eszközök és berendezések kerültek beszerzésre, melyek a „Segíthetők?” Alapítvány szinte teljes mértékben hozzájárult. Ezzel a kitagolásra való felkészítés elkezdődött intézményünkben.

- *szállítás*: javak vagy szolgáltatások eljuttatása az igénybe vevőhöz, vagy az igénybe vevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan mindezek más módon nem oldhatóak meg,

Az ellátást igénybe vevők ápolása, gondozása, felügyelete, segítségnyújtása és szállítása komplex tevékenység. Az intézmény biztosítja az elemi szükségleteken kívül az idős, élettani állapotuknál fogva sérülékeny emberek megóvását a káros hatások következményeitől.

Megközelítően pótolja számukra a családi otthont, a humánus együttélést.

A szakdolgozók feladata az otthonlakók korának és egészségi állapotának megfelelő, korszerű fizikai, egészségügyi, mentálhigiénés, és rehabilitációs ellátásának biztosítása. A szakemberek folyamatosan gondoskodnak az ellátottak célszerű és hasznos tevékenységének megszervezéséről.

• A gondozási munka tartalma:

- Az elhelyezésre váró ellátást igénylőknek – előgondozás formájában történik – a segítségnyújtás az új helyzet elfogadásához.
- Az ellátást igénybe vevők részére teljes körű ellátást biztosítunk a gondozás, ápolási tevékenység megszervezésével – gondozószolgálat működtetésével. A gondozási tevékenység során fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújtunk ellátottaink részére – egyéni gondozási terv alapján.
- Egészségügyi ellátás – házi orvosi irányítással biztosítjuk az ellátást igénybe vevők egészségi állapotának folyamatos ellenőrzését, egészségügyi tanácsadást, a szűrést, az orvos által elrendelt vizsgálat elvégzését.
- A szakmai jogszabálynak megfelelően a gyógyszer, és a gyógyászati segédeszköz biztosítását, a szakrendelőbe, és a kórházakba történő eljutást.

- Az ápolási tevékenységet az ellátás során közvetlenül felmerülő, és az intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó, egyéni ápolási terv alapján végezzük.
- *készségfejlesztés*: az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására,
- *lakhatás*: az életkorhoz, egészségi állapothoz, családi állapothoz vagy helyzethez igazított, rövid vagy hosszú távú lakhatási lehetőség, amely elősegíti a személyes biztonságot és az emberi méltóság megőrzését, a tanulásban, a foglalkoztatásban és a közösségi életben való részvételt, illetve a családtagok közötti kapcsolat fenntartását,
- *megkeresés*: szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása (a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás céljából), akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják,

Mentálhigiénés ellátást – a mentálhigiénés munkatárs közreműködésével, az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szervezzük meg, az egyéni gondozási terv alapján:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket
- szellemi és szórakoztató tevékenységeket
- kulturális tevékenységeket
- képességeknek megfelelő foglalkoztatás:
  - munkavégzés célú
  - terápiás célú
  - képességfejlesztő

Kiemelt feladatnak tekintjük az ellátást igénybe vevők segítségét a helyes életmód megválasztásában.

- Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés, és fizikai ellátásának biztosítása az intézmény valamennyi dolgozójának feladata.
- Személyre szóló bánásmód.
- *közösségi fejlesztés*: egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködésekkel valósít meg.
- Lakóközösség családi közösséggé formálása.
- Az ellátást igénybe vevőkkel, hozzátartozókkal, gondnokokkal, a kapcsolattartás permanens.
- Az ellátást igénybe vevők aktivitásának megőrzése érdekében a tevékeny életforma lehetőségeinek szervezése (mentálhigiénés munkaterv szerint), foglalkoztatása, melynek több formája is lehetséges: fizikai foglalkoztatás, szellemi és kulturális foglalkoztatás, szórakoztató jellegű foglalkoztatás.
- Az ellátást igénybe vevők adott élethelyzeteinek segítése, probléma megoldáshoz tanácsadás, jog- és érdekvédelem.
- Érdekképviselői Fórum működtetése.

- Segítő kapcsolatok alakítása.
- Egyéni érdeklődési körnek megfelelő programajánlatok, kiscsoport szerveződésének segítése.
- Családi kapcsolatok ápolása.
- Külső segítő kapcsolatok szervezése, fogadása (egyházak, karitatív szervezetek, szociális, és egészségügyi intézmények, a helyi környezetben található csoportok).
- Hitélet gyakorlásának biztosítása, elősegítése.

- **Az ápolási feladatok jellege:**

Az ápolási feladatok jellegét az ellátást igénybe vevők ápolási, gondozási besorolása határozza meg.

1. Önellátásra képes (fennjáró, egészségügyi megfigyelést igényel)
2. Rendszeres segítséget igényel, időszakos fekvő (folyamatos ellátásra szorul)
3. Önellátásra nem képes
  - a.) Rendszeres segítséget igényel, de közösségbe vihető (időszakos ellátásra szorul)
  - b.) Rendszeres segítséget igényel, időszakos fekvő (folyamatos ellátásra szorul)
  - c.) Ápolást igényel, ágyban fekvő, emeltszintű egészségügyi szakápolásban részesül.
(24 órás ellátást és folyamatos megfigyelést igényel)

Az ápolás funkcióinak megközelítése alapján önállóan, orvos utasítására végzett és együttműködő tevékenységre bontjuk a feladatellátást.

- **Fizikai ellátás:**

Az épület megközelítése a kedvezőtlen földrajzi elhelyezkedése miatt nehéz. Az intézményt zöldterület veszi körül, amelyben az ellátást igénybe vevők szívesen tevékenykednek. Az környezet csendes, nyugodt életteret biztosít ellátottai számára. Az intézményben 240 ellátottat gondozunk. Szobáink hét és nyolc ágyasak.

Intézményünk az ellátást igénybe vevők részére a törvényi előírásoknak megfelelő fizikai ellátást biztosítja.

- **A feladatellátás tartalma, formái:**

A feladatellátás keretében biztosítani kell az ellátást igénybe vevők szükségleteihez, állapotához igazodó ápolási, gondozási feladatok, tevékenységek ellátását.

Az ápolási, gondozási feladatok között el kell látni a következő tevékenységeket:

2. a ellátást igénybe vevők szomatikus és pszichés állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, az észrevételek regisztrálása, és pontos átadása,
3. szakszerű ápolás-gondozás a háziorvos, pszichiáter szakorvos véleményének figyelembe vételével,
4. időpont egyeztetés szakorvosi vizsgálatokra,
5. az ellátást igénybe vevők szakrendelőbe történő eljuttatása,

6. az orvos által előírt utasítások végrehajtása,
7. kórházból kikerült ellátottak (utó)kezelése, pontos dokumentálása,
8. rendszeres vérnyomás-és testsúlymérés,
9. szűrővizsgálatok, laborvizsgálatok elvégzése,
10. gyógyászati segédeszközök kiváltása, pontos dokumentálása,
11. incontinenens termékek pontos felírása, dokumentálása,
12. esetlegesen katéter gondozás,
13. gyógyszer átadás, beadás,
  - védőoltások, illetve orvos utasítására injekció beadás,
  - sebellátás, felfekvések kezelése,
  - fürdetés, mosdatás,
  - tisztába tevés, ágytálazás,
  - öltöztetés,
  - az ellátást igénybe vevők mozgatása, emelése,
  - decubitus megelőzése,
  - az ellátást igénybe vevők tornáztatása, mobilizálása - különösen a fekvő betegeknél,
  - kéz- és lábápolás,
  - a szennyes ruha és ágynemű gyűjtése,
  - tiszta ruha kiadása

• **A feladatellátás módja:**

A feladatellátás a gondozók munkaköri leírása, az Intézményvezető utasítása, valamint az ellátottak igénye szerint történik.

A feladatokat azok jellegének megfelelően naponta többször, naponta, illetve több naponta, igény, illetve a gondozó megítélése szerint kell ellátni, az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett.

A közösségi terekben társalgót, tévésarkot, látogatók fogadására alkalmas helyiséget alakítottunk ki.

A fizikai biztonság érdekében igyekszünk olyan környezetet kialakítani, hogy az ellátott könnyen tudjon tájékozódni, mozogni mind a lakószobájában, mind pedig az otthon bármely részén.

Az intézményben élők többsége saját **ruházattal** rendelkezik, de akik szakkórházból érkeznek nem minden esetben rendelkeznek megfelelő mennyiségű ruházattal. Akinak nincs megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházata, az intézmény – a teljes körű ellátás keretében – kiegészíti azt, hogy legalább három váltás fehérneművel, hálóruhával, valamint két váltás évszagnak megfelelő felső ruházattal, cipővel, illetve egyéb lábbelivel rendelkezzenek. Biztosítjuk a személyes piperemosás lehetőségét.

Az intézmény napi ötszöri **étkezést** biztosít, melyből egy fő étkezés főtt étel, az ellátottak egészségi állapotának, a vonatkozó előírásoknak megfelelően. Orvosi javaslatra diétás étrendet biztosítunk.

Az aktív, jó fizikai állapotú ellátottaknak az étkezőben biztosítjuk az étkezést, amennyiben van fekvőbeteg, úgy részükre a szobájukban tálaljuk az ételt, amit gondozói segítséggel fogyaszt el.

Az étlap összeállítását dietetikus végzi, aki figyelembe veszi az ételmezési bizottság javaslatait, kéréseit. Az étlap összeállításakor az idős ember tápanyagszükségeit figyelembe veszi, ügyel a változatosságra.

- **Egészségügyi ellátás**

Az egészségügyi ellátás a gyógyító-megelőző ellátás alapelvéből indul ki, mely szerint a megelőzés és a gyógyítás fogalma egymástól nem választható szét. Feladata az egészségesek védelme, a megbetegedés megelőzése, a már kifejlődött betegségek korai felismerése és gyógyítása.

Az intézmény biztosítja a rendszeres orvosi ellátást, pszichiátriai ellátást, belgyógyászati és neurológiai szakellátást, valamint szükség szerint egyéb szakorvosi ellátásokat. Gondoskodik a napi 24 órás, orvosi útmutatás alapján végzett, gondozói felügyeletről.

- **Higiénés tevékenység**

Az intézmény higiénés teendőit különböző rendeletek, valamint az intézmény Higiénés Szabályzata írja elő. Végrehajtását nagy odafigyeléssel végezzük, elvégzését rendszeresen ellenőrizzük.

A higiénés tevékenység magába foglalja az ellátottak, és a dolgozók személyi higiénéjét, az intézmény környezetének higiénéjét, és az ételmezés egészségügyi higiénéjét.

A személyi és környezeti tisztaság megőrzése, fenntartása az ellátottak és a dolgozók közös érdeke. A dolgozók feladata a környezeti tisztaság folyamatos fenntartásának megszervezése. Az intézmény, az ellátottak részére a tisztálkodáshoz biztosítja a szükséges eszközöket és igény szerint a dolgozói segítséget.

- **Szakorvosi ellátás**

Az ellátott biológiai sajátosságainál fogva egyszerre több kórfolyamatban is szenvedhet, ezért különböző szakorvosi vizsgálatok válhatnak szükségessé.

A szakorvosi vizsgálat történhet egy adott megbetegedés alapján, de különösen nagy hangsúlyt fektetünk a rendszeres pszichiátriai vizsgálatokra.

Az intézmény háziorvosa állítja ki a szakvizsgálatra szóló beutalót, ha annak szükségességét érzi. A jogosultak szállítása betegszállítóval, betegkísérővel történik.

- **Ápolás**

Az otthonban ápolási tevékenység alatt a kórházi kezelést nem igénylő szociális intézmény által biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenységet értjük.

Az ellátottakkal való gondoskodásban alapvető fontosságú a szakszerű ápolás. Az ápolást mindig az ellátott állapota, az ez alapján készített ápolási terv, és az orvos legfrissebb utasításai határozzák meg.

A testi ápolás és gondozás azonban, nem választható el élesen a mentálhigiénés gondozástól.

A szakdolgozók munkája odafigyelést, empátiát, kapcsolatteremtő készséget és nagy tapintatot igényel. Igen fontos az ellátott és az ápoló közötti harmonikus kapcsolat kialakítása.

• **Kórházi ellátás**

Az intézmény ellátottait a kórházba utalás általános elvei szerint a területileg illetékes kórházak megfelelő osztályai tartoznak felvenni.

Heveny megbetegedések, illetve életveszély esetén a beteget kórházba utalhatja az intézmény háziorvosa, valamint az ügyeletes orvos.

A kórházi kezelés ideje alatt is nagy figyelemmel fordulunk lakóinkhoz, a hozzátartozóikat minden esetben tájékoztatjuk. A gondozási részlegvezető rendszeresen érdeklődik a beteg állapotáról. Kórházba került lakóinkat hetente legalább egy alkalommal meglátogatjuk.

• **Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz ellátás**

Az intézmény az alapgyógyszer csoportba tartozó gyógyszerekből rendelkezik az ellátásban részesülők rendszeres, illetve eseti gyógyszer-szükségleteihez igazodó, megfelelő mennyiségű készlettel. Az alapgyógyszer-készletet az intézmény orvosa és a szakorvosok, valamint az intézmény szakmai teamje állítja össze. Az összeállításnál figyelemmel kell lenni az ellátottak egészségi állapotának javítására, vagy szinten tartására, rehabilitációjára, valamint az esetleg előforduló sürgős ellátás esetére is.

Az alapkészletbe tartozó gyógyszereket intézmény biztosítja. Az alapkészletbe nem tartozó gyógyszerek költsége az ellátottakat terheli.

Az ellátottak részére kiadagolt gyógyszer vezetése gyógyszerosztó lapon történik. A gyógyszerek felhasználását személyenként egyéni gyógyszerkartonon rögzítjük.

Ha az ellátottak részéről a közgyógyellátási igazolványra való jogosultság feltételei fennállnak, akkor annak beszerzéséről, az időben történő érvényesítéséről az intézmény gondoskodik.

A test távoli gyógyászat segédeszközök beszerzését az intézmény biztosítja. Ebbe a körbe tartoznak pl. a különböző támbotok, járókeretek, kerekesszékek, szoba-vécé stb.

A testközeli gyógyászati segédeszközök költsége az ellátottakat terheli. Ebbe a körbe tartoznak pl. a szemüvegek, lúdtalpbetétek, gyógycipők stb.

Az inkontinens betegek ellátásához szükséges betéteket az ellátottak maguk térítik - amennyiben jövedelmi viszonyuk azt lehetővé teszi,- vagy közgyógyellátottak, amennyiben nem rendelkeznek elegendő jövedelemmel, akkor az intézmény téríti azt.

Célunk a megmaradt készségek fejlesztése, az aktivitás megőrzésének segítése, a huzamos ágyban fekvés szövődményeinek megelőzése, kényelmi eszközök használata. A kialakított

ápolási-gondozási és mentálhigiénés csoportmunka megtartása a kiszolgáltatottság érzésének csökkentését szolgálja.

1.4. A gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellege, tartalma

A gyógyító, megelőző ellátás alapvető feladata a kóros folyamatok megelőzése, késleltetése. Célja, hogy időben felismerhetővé váljanak azok a kóros állapotok, illetve folyamatok, amelyek veszélyeztetik az egyén és a közösség egészségét.

Az otthonba beköltözött az intézmény orvosa megvizsgálja, fizikai, egészségügyi és mentális állapotát felméri, azaz ápolási anamnézist készít. Ennek alapján az ápolási koordinátorral, közösen készítik el az egyéni ápolási tervet.

A **heveny betegségek** kialakulását a beteg mellett szolgálatot teljesítő szakdolgozó jelenti az otthon orvosának, illetve a gondozási részlegvezetőnek.

Az **idült betegségben** szenvedők állandó orvosi felügyeletet igényelnek. A betegségtől függően az orvos folyamatosan ellenőrzi a beteg állapotát.

A **rehabilitáció** az érintetteket, a betegséget megelőző állapotába való visszaállításában segíti. Idős korban nem csupán a régi állapot visszaállítása, hanem sokszor maga az életben maradás is függ a rehabilitáció minőségétől.

Intézményünkben a rehabilitáció egyik módszere a mozgásterápia. Az ellátottak az állapotuknak megfelelően vesznek részt különböző mozgás gyakorlatokon.

III. Az ellátás igénybevétele módja

Az igénybevételt „Kérelem” formanyomtatványon lehet kérelmezni, melyet kitöltve az igénybevevő, illetve törvényes képviselőjének aláírása után személyesen, postai úton vagy szóbeli formában lehet eljuttatni az intézmény vezetőjéhez.

Az előgondozást követően az intézményvezető küld az igénybevevőnek a kérelem nyilvántartásba vételéről, elfogadásáról vagy elutasításáról.

Az intézményvezető a férőhely kijelöléséről értesítést küld az igénylőnek.

A férőhely elfoglalásának határideje az értesítés kézhezvételétől számított 8 nap.

A szolgáltatás igénybevétele megkezdésekor az ellátást igénylővel, illetve a törvényes képviselőjével az intézményvezető megállapodást köt. A megállapodás aláírásával és a férőhely elfoglalásának napjával kezdődik az intézményi jogviszony.

1. Tájékoztatási kötelezettség:

Az intézménynek az elhelyezési kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell, az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról a szervezeti egység-vezető a jogosultat, illetve hozzátartozóját értesíti. A tájékoztatás tartalmazza:

- az igénybevétel megkezdésére fenntartott legalább nyolcnapos határidőt, továbbá az annak elmulasztása esetén követendő eljárást,
- az intézménybe való felvételre, az intézményi jogviszony létesítéséhez szükséges okiratokra, személyes használati tárgyakra, hozzátartozói nyilatkozatokra, a személyes megjelenésre vonatkozó szabályokat s más jogszabályban meghatározott feltételeket.

Ha a jogosult az intézménybe az igénybevételre biztosított időtartamon belül (8 nap) nem költözik be, és ennek okáról az intézmény szervezeti egység-vezetőt nem értesíti, az intézmény vezetője megkeresi a jogosult lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes jegyzőt, aki tájékoztatást ad. Ha a jegyző tájékoztatása szerint a jogosult az intézményi ellátást neki fel nem róható okból nem tudta megkezdeni, az intézményvezető az akadályoztatásra okot adó körülmény megszüntetését követő 30 napon belül lehetőség szerint gondoskodik az érintett elhelyezéséről. Egyéb esetben kezdeményezi a beutalás megszüntetését.

Az intézménybe való felvételkor tájékoztatást kap a jogosult, illetve hozzátartozója:

- az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- a bentlakásos intézményi elhelyezéskor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről,
- panaszjog gyakorlásának módjáról,
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről, az intézmény házirendjéről,
- a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről,
- az alapgyógyszer készletről (Házirend melléklete)
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosult és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles:

- nyilatkozni a tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról,
- adatokat szolgáltatni az intézményben vezetett nyilvántartásokhoz,
- nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit és a jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

2. Megállapodás

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt. A Megállapodás az alábbiakat tartalmazza:

- az ellátás időtartamát (határozott vagy határozatlan időtartam megjelölés),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
- egyszeri hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége esetén a hozzájárulás összegét, továbbá az annak beszámítására, teljes vagy részleges visszafizetésére vonatkozó szabályokat.
- az intézményi jogviszony kezdetét

A Megállapodás űrlapot az 1. számú melléklet tartalmazza.

3. Az intézményi jogviszony megszüntetése

A jogviszony megszűnik:

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam elteltével; kivéve, ha az elhelyezés időtartama meghosszabbítható,
- az ellátott elhalálozásával,
- az intézményi jogviszony létrejötte tárgyában megkötött, az 1993. évi III. törv. (Szoc.tv.) 94/C. §. szerinti megállapodás felmondásával.

A megállapodást:

- 1. Az ellátott, illetve törvényes képviselője indoklás nélkül,
- 2. Az intézményvezető a következő bekezdés szerinti esetekben **írásban mondhatja fel.**

Az intézményvezető részéről felmondásnak akkor van helye, ha:

- ha az ellátott másik intézményben történő elhelyezése indokolt, vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt,
- az ellátott a Házi rendet súlyosan megsérti,
- az ellátott, vagy a törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy a térítési díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget.

A felmondási idő 3 hónap, ha a megállapodás másként nem rendelkezik.

Ha a felmondási jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselő, a térítési díjat, vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Bíróságtól kérhető:

- az ellátott, illetve a törvényes képviselője által gyakorolt felmondás jogellenességének megállapítása, ha azt a fenntartó vitatja,
- az intézményvezető által gyakorolt és a fentiek szerint megtámadott felmondás jogszerűsége tárgyában hozott fenntartói döntés jogellenességének megállapítása, ha azt az ellátott, a törvényes képviselő, a térítési díjat, vagy egyszeri hozzájárulást megfizető személy vitatja.

A felmondás megtámadása esetén az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

4. Az intézményvezető által gyakorolt felmondásban tájékoztatást kell adni arról, hogy:

- az a fentiek szerinti határidőben és módon megtámadható,
- az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

Az ellátott, a törvényes képviselő, vagy a térítési díjat megfizető személy, a térítési díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ha:

- hat hónapon át folyamatosan térítési díjtarozása áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja, és
- vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

Az intézményi jogviszony megszűnésekor az intézményvezető egyeztetni az ellátást igénybevevővel az intézményi jogviszony megszűnéséig fizetendő térítési díj összegét, az intézmény tárgyi eszközeiben okozott kár megtérítését.

Jogorvoslat

Ha az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ilyen esetben a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete határozattal dönt a beutalás kérdéséről.

5. A térítési díj

Az intézményvezető az ellátás igénybevételekor értesíti a személyi térítési díj összegéről a fizetésre kötelezettet. A személyi térítési díj az intézményt fenntartó által megállapított intézményi térítési díj és az ellátott jövedelmi és vagyoni helyzete alapján kerül megállapításra:

(1) Az intézmény vezetője állapítja meg a személyi térítési díjat:

- a) amennyiben az ellátott rendelkezik rendszeres havi jövedelemmel, amelynek terhére jövedelemhányad megállapítható, de nem rendelkezik az Sztv.-ben meghatározott jelentős pénz-, és ingatlanvagyonnal;
- b) ha az ellátott havi jövedelmének meghatározott jövedelemhányada nem éri el az intézményi térítési díj összegét, de az ellátott rendelkezik jelentős pénzvagyonnal.
- c) amennyiben a személyi térítési díj részben vagy egészben az ellátott jelentős ingatlanvagyonának terhére kerül megállapításra.

(2) A fenntartó állapítja meg a személyi térítési díjat:

- a) amennyiben az ellátott ingyenes ellátásban részesül;
- b) amennyiben a térítési díjat az (1) bekezdés szerint az intézmény vezetője állapítja meg, és az ellátott, törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy az Sztv. 115. § (4) bekezdése alapján a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri.

V. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Kapcsolatot tartunk fenn más ellátórendszerekkel (kórházak, hajléktalan ellátás, bentlakásos intézmények, ápolási osztályok, házi orvosok), akiknek szórólapot, e-mailt, küldünk, hogy megismerhessék az intézményt, és szolgáltatásainkat. Többen érdeklődnek telefonon is: lehetőségük van eljönni, és megnézni az otthont.

Az emberi élet minden tevékenysége intézményesített. Az intézményesítés lehet formális vagy informális. Következésképpen vannak formális és informális intézmények. Bármely társadalomban minden társadalmi intézmény összekapcsolódik és összekapcsolódik, komplex integrált rendszert képvisel. Az ilyen integráció azon a tényen alapul, hogy szükségleteinek kielégítése érdekében minden személynek részt kell vennie a különféle társadalmi intézményekben, mind formális, mind informális formában.

Intézményrendszerünkben jól működnek a formális és informális kapcsolatok. Szoros kapcsolatot ápolunk saját szervezeti egységeink között, valamint más bentlakásos szakosított szociális intézményekkel: pl.: vetélkedők, Ki? Mit? Tud? –okon való részvételek, pszicho szociálisfogyatékossgal élő emberek tehetségkutató vetélkedője, a foglalkoztatóban az ellátottak által készített kézműves termékek bemutatása pl.: falunapon, vásárokon, sportrendezvényeken való részvétel, intézményi színjátszó csoport előadásai, falunapra a lakók segítségnyújtása a rendezvenypark rendbehozatalában.

Intézményünkben évente kétszer jelenik meg az intézmény életéről, fontosabb eseményeiről, lakóinkat foglalkoztató aktualitásokról szóló intézményi újság, amely a célcsoport számára könnyen elérhető.

VI. Az ellátottak és a személyes szolgáltatást végzők jogainak védelme

Az intézményvezető gondoskodik az intézményen belül az ellátottak és az ellátást végzők emberi és állampolgári jogainak érvényesüléséről.

Ennek egyik alapfeltétele, hogy mindkét fél tisztában legyen a saját és a másik fél jogaival. Az intézmény vezetője biztosítja ezen jogok és az intézmény kötelezettségének ismertetését.

A tájékoztatás alapidokumentuma a szociális törvény, a szociális munka etikai kódexe és az ezek felhasználásával készített házirend. A Házirendben részletes felsorolásban szerepelnek az ellátást igénybe vevők és az ellátást végzők jogai.

1. Az ellátottak jogainak védelme

Az ellátásban részesülő személy jogainak, érdekeinek érvényesítésére az intézmény keretén belül az Érdekképviselői Fórum áll rendelkezésre, melynek működését az Érdekképviselői Fórum Szabályzatában szabályoztuk

Az intézményvezető az ellátás igénybevételekor a fenntartó által jóváhagyott Házirend egy példányát a szociális ellátásra jogosult rendelkezésére bocsátja.

A Házirendet az intézményben jól látható helyen kell kifüggeszteni és gondoskodni kell arról, hogy az intézményi ellátást igénybevevő hozzátartozói és az intézmény munkatársai számára folyamatosan hozzáférhető legyen.

2. Érdekképviselői Fórum

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Főigazgatójának 20/2013. (VI.12.) SZGYF szabályzatára hivatkozva:

Az intézménnyel jogviszonyban állók és ellátásra jogosultak érdekvédelmét a más módon nem orvosolt panasz esetén az Érdekképviselői Fórum látja el. Az Érdekképviselői Fórum megalakításának és tevékenységének szabályait a fenntartó határozza meg.

Az Érdekképviselői Fórum tagjait az szervezeti egység-vezető által összehívott lakógyűlésen választják meg, melyre meghívót kapnak a szolgáltatást igénybevevők hozzátartozói,

gondnokai, valamint az intézmény munkatársai és a fenntartó képviselője. Az intézményvezető ismerteti az Érdekképviselői Fórum létrehozásának jogszabályban meghatározott célját, segíti a jelenlévők között a konzultáció kialakulását, - lehetőséget biztosít a szolgáltatást igénybevevők, hozzátartozóik, a személyzet és a fenntartó elvárásainak megfogalmazásában, az érdekek egyeztetésében. A találkozón jelenléti ív és az elhangzottakról jegyzőkönyv készül.

Az Érdekképviselői Fórum összehívásáról az integrált intézmény vezetője, a beérkezett konkrét panaszok alapján az intézkedik.

Az Érdekképviselői Fórum meghallgatja a panaszost és az ügyben érintett feleket, mérlegeli a panasz jogosságát, szükség esetén megoldási javaslatokat dolgoz ki. Problémás esetben szakértő segítséget kérhet,

Az Érdekképviselői Fórum 15 napon belül értesíti a panasztevőt a panasz kivizsgálásának eredményéről. A szükséges intézkedések megtételével felhívja a figyelmet a sérelem orvoslásának esetleges más módjára is.

A jogosult és hozzátartozója panaszával a fenntartóhoz, vagy az intézmény szakmai felügyeletét ellátó Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal fordulhat, ha a panasz kivizsgálására jogosult 30 napon belül nem intézkedik, vagy az intézkedéssel nem ért egyet.

Az ellátott jogi képviselőhöz lehet fordulni tájékoztatásért és egyéni panasszal. Tehát az ellátott jogi képviselő feladata a szolgáltatást igénybevevők jogainak képviselete, érdekeinek védelme.

3. Ellátottak jogai:

Az intézményi ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális Intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz. Az ellátást igénybe vevőnek joga van az Intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez, melyet az Intézmény gazdálkodásáról szóló tájékoztatóban találhat meg, illetve szóban kaphat felvilágosítást.

Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az intézményvezetőnek gondoskodnia kell az ellátást igénybevevők Intézménybe bevitt vagyontárgyainak, személyes tárgyainak és értékeinek megfelelő és szükség esetén biztonságos elhelyezéséről.

Az ellátottnak joga van az Intézményen belüli és Intézményen kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára. Az intézményen kívüli és belüli mozgások szabályozása a házirendben leírt módon történik. Az intézményen belüli és kívüli mozgások rendjét a Házirend tartalmazza, illetve ezekről a felvételi elbeszélgetés során kell tájékoztatást adni.

Az ellátást igénybevevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartásához, rokonok, látogatók fogadásához. A látogatások részletes rendjét a házirend tartalmazza.

Az ellátottak jogairól bővebben az 1993. évi III. törvény 94/E. §-a rendelkezik, valamint az intézmény Házirendje ad bővebb felvilágosítást.

Az ellátott jogaival az előbbieken túl a Házirend is részletesen foglalkozik.

4. A intézményvezető kötelessége:

- az ellátott-jogi képviselő feladatainak intézményen belüli ellátásához olyan feltételeket biztosítani, amelyek az ellátottak tájékoztatását, egyéni problémáinak meghallgatását, a személyes beszélgetéseket lehetővé teszik;
- tájékoztatást adni az ellátott-jogi képviselő észrevételeiről, a hiányosságok felszámolásának érdekében megtett intézkedésekről;
- az ellátott-jogi képviselő tájékoztatása az általa kezdeményezett intézkedések végrehajtásáról;
- gondoskodni az ellátott-jogi képviselő nevének, elérhetőségének közzétételéről.

5. Az ellátottjogi képviselő

Otthonunk a szolgáltatásait igénybevevők részére nyújt segítséget jogaik gyakorlásában. Működése során tekintettel van az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény rendelkezéseire.

Az ellátott jogi képviselő feladatai:

- o megkeresésre, illetve saját kezdeményezésre tájékoztatást nyújt az ellátottat érintő legfontosabb alapjogok tekintetében, az intézmény kötelezettségeiről és az ellátást igénybevevőt érintő jogokról,
- o segíti az ellátást igénybevevőt, törvényes képviselőjét az ellátással kapcsolatos kérdések, problémák megoldásában, szükség esetén segítséget nyújt az intézmény és az ellátott között kialakult konfliktus megoldásában,
- o segít az ellátottnak, törvényes képviselőjének panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását az intézmény vezetőjénél és a fenntartónál, segítséget nyújt a hatóságokhoz benyújtandó kérelmek, beadványok megfogalmazásában,
- o a jogviszony keletkezése és megszűnése, továbbá az áthelyezés kivételével eljárhat az intézményi ellátással kapcsolatosan az intézmény vezetőjénél, fenntartójánál, illetve az arra illetékes hatóságnál, és ennek során – írásbeli meghatalmazás alapján – képviselheti az ellátást igénybevevőt, törvényes képviselőjét,
- o az intézményvezetővel való egyeztetés alapján tájékoztatja a szociális intézményekben foglalkoztatottakat az ellátottak jogairól, továbbá ezen jogok érvényesüléséről és a figyelembevételéről a szakmai munka során,
- o intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál a jogszabálysértő gyakorlat megszüntetésére,